

ASORKD

ASOCIACE PRO OCHRANU A ROZVOJ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ ČR

The Asociativní for tne Conservation and Development of the Cultural Heritage in the Czech Republic

Karolíny Světlé 5, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 371 595 624; GSM: +420 777 183 077, +420 737 939 104, +420 736 181 289

prezidium@asorkd.cz; www.asorkd.cz; www.zachrante-lazne-kyselka.cz/

PŘIPOMÍNKY

k vybraným paragrafům návrhu nového zákona o ochraně památkového fondu z dubna 2018, zaměřené k ochraně architektonického dědictví

§ 12

Památkový ústav

Trváme na své připomínce k dvojkolejnosti památkové péče, k nevhodnému rozdělení kompetencí mezi památkovými odbory při stavebních úřadech a Národním památkovým ústavem. Stav, kdy vyjádření NPÚ nejsou závazná pro památkovou péči, památkový ústav nenese za ně právní ani materiální zodpovědnost ale konečné rozhodnutí je na památkovém odboru stavebního úřadu, přináší zbytečné komplikace. Příkladem negativních dopadů této dvojkolejnosti je povinné průběžné projednávání rozpracované projektové dokumentace u NPÚ – bez závazného kladného vyjádření NPÚ nelze projekt předložit k územnímu ani ke stavebnímu řízení. Pro stavební úřad ale není vyjádření NPÚ závazné, takže v případě, že se závazné vyjádření NPÚ od stanoviska OPP stavebního úřadu liší, vede tento postup k časovým i materiálním škodám pro investory a především pro projektanty a je jednou z příčin průtahů přípravy staveb. Tento stav zpochybňuje oprávněnost existence ústavu, vede k anarchii v památkové péči a neúměrné zátěži daňových poplatníků. Řešení této situace je záležitostí nové koncepce památkové péče, která umožní funkční propojení stavebního a památkového zákona vložím požadavků památkové ochrany do územně plánovací dokumentace.

§14

Regulovanými činnostmi na úseku památkové péče jsou:

- (1). Restaurování kulturní památky
 - a. Provádění stavebně historického průzkumu
 - b. Provádění analýzy prostorových urbanistických hodnot chráněného území
 - c. Provádění stavebně historického průzkumu
 - d. Provádění archeologického průzkumu
- (2). Restaurování kulturní památky může provádět pouze fyzická osoba s povolením ministerstva k restaurování kulturní památky
- (3). Analýzu prostorových urbanistických hodnot chráněného území může provádět pouze fyzická osoba oprávněná k této činnosti na základě jednotné metodiky a s povolením MK k této činnosti
- (4). Stavebně historický průzkum může provádět pouze fyzická osoba (pracovní tým) na základě jednotné schválené metodiky a s povolením MK.
- (5). Archeologický výzkum může provádět osoba s povolením k provádění archeologického výzkumu

Odůvodnění:

Analýza urbanistických prostorových hodnot i stavebně historický průzkum jsou vysoce kvalifikované činnosti vyžadující odborné vzdělání i praktickou zkušenost jak v oblasti územního plánování tak památkové péče. Analýza prostorových urbanistických hodnot je územně plánovacím podkladem pro regulační plány a územní plány zón. Vytváří předpoklady pro zachování a vytváření odpovídajícího prostředí pro kulturní památky. Vymezuje artikulaci chráněného území na koherentní strukturálně jednotná území, která je možno samostatně zpracovávat v dalších stupních územně plánovací dokumentace. Stanoví kompoziční hodnotu neregistrovaných objektů, podle které jim bude poskytována diferencovaná ochrana – případně vyznačí možnosti přestavby po demolici zástavby poškozující urbanistické postavení památek v zájmu aktualizace vyvíjejících se potřeb města.

Stavebně historický průzkum je nezbytným podkladem pro projekt rekonstrukce případně restaurování kulturní památky.

Obě činnosti musí být prováděny podle jednotné metodiky, aby byla zajišťována jejich úroveň a jednotná koncepce památkové péče v ČR.

§ 26

Návrh prohlášení památkového území, upravené znění (přidán tučný text):

- (4). Hranici památkového území tvoří čára vedená po hranici parcel vedených v katastru nemovitostí, ve výjimečných případech ji tvoří spojnice lomových stávajících hranic nebo bodů na těchto hranicích. **V případech, kde hraniční čára prochází veřejnými prostory, nesmí porušovat jejich integritu měřítka. Jedná se o ulice a náměstí, které přiléhají k hranicím parcel chráněné zástavby. Ochrana jednoty zástavby, která tyto prostory vymezuje, musí být zajištěna regulativem měřítka i architektonické koncepce nad rámec režimu ochranného pásma.**

Odůvodnění.

Rozdílné měřítko zástavby vymezující jeden prostor náměstí nebo ulice poškozují urbanitu města. Způsobuje chaos. Typickým příkladem je Revoluční třída v Praze i četné hradební okruhy našich měst. Rigidní hranice ochrany území v Revoluční porušila vyváženost jejího prostoru různým měřítkem i architektonickým charakterem protilehlých stran a vyúsťuje až do chaotické zástavby před Štefánikovým mostem, poškozujícím panorama pravého břehu. Integrita prostorů je pro památková území charakteristická a musí být přednostně předmětem ochrany.

§ 29

Upravený úvodní odstavec

Památkový ústav předloží ministerstvu **do 5 let** od prohlášení památkového území a poté pravidelně **za 5 let** zprávu.

Odůvodnění:

Navrhujeme zkrácení intervalu zpráv. Doba 15 let je dostatečně dlouhá pro vznik podstatných změn území, které mohou být jeho kulturní hodnoty likvidační.

§ 32

Plán ochrany území

- (1). Krajský úřad může s ohledem na potřeby současného života při respektování hodnot, pro které je památkové území chráněno, vydat opatření obecné povahy o ochraně památkového území nebo jeho části **pouze za předpokladu, že hranice této části jako koherentního urbanistického celku byly vymezeny v rámci analýzy urbanistických hodnot celého chráněného území a že bylo ve zprávě popsáno urbanistické postavení**

tohoto strukturálního celku v celkové kompozici celého chráněného území – viz paragraf týkající se analýzy urbanistických hodnot území.

- (4). c) výčet prací v památkovém území, u nichž je vyloučena povinnost vyžádat si předem posouzení orgánu památkové péče

Připomínka:

Není možné vyjmout z památkové péče na chráněném území žádný dům ani pozemek.

- (5). V případech, kdy se plán ochrany vydává pro část památkového území, tvoří hranici čára vedená nebo bodů na těchto hranicích. **V případech, kde hraniční čára prochází veřejnými prostory, nesmí porušovat integritu měřítka městských veřejných prostorů (ulic a náměstí), které k hraničním parcel chráněné zástavby přiléhají. Ochrana jednoty zástavby, která tyto prostory vymezuje, musí být zajištěna regulativem měřítka i charakteru zástavby.**

§ 34

Navrhujeme obdobné zkrácení časových intervalů mezi zprávami o stavu území jako v § 26 – na 5 let.

§ 35

- (1). obecní úřad obce s rozšířenou působností může vymezit k ochraně architektonického dědictví opatřením obecné povahy ochranné památkové pásmo **podle sjednocené metodiky vydané ministerstvem kultury.**

Odůvodnění:

Vytyčení ochranného pásma předpokládá znalosti zásad památkové ochrany i urbanistickou zkušenost. Jednotná metodika je nezbytná pro zajištění jednotné koncepce památkové péče.

- (9). g) výčet druhů prací v ochranném pásmu, u nichž je vyloučena povinnost vyžádat si předem posouzení

Připomínka:

Není možné vyjmout z památkové péče na chráněném území žádný dům ani pozemek.

§ 37

Navrhujeme obdobné krácení časových intervalů jako v § 20.

Požadujeme:

A – Rozšířit zákon o ochraně památkového fondu o ochranu urbanistických hodnot památkových území. Navrhujeme osnovu analýzy prostorových urbanistických hodnot jako podkladu pro územní/regulační plány zpracované podle zákona o územním plánování. Předkládáme metodické pokyny SURPMO (Státní ústav pro rekonstrukce památkových měst a objektů).

Postup zpracování analýzy prostorových urbanistických hodnot:

- a) vymezení chráněného území a jeho ochranného pásma na mapě v měřítku 1 : 50000 – 1 : 1000 - dle rozsahu celého území,
a1) charakteristika (podstata identity) chráněného území jako celku a zdůvodnění jeho hranice,
b) vyznačení hranic a hierarchie panoramatických celků a dominant území na mapě včetně dosahu jejich kompozičního vlivu (ochranných pásem),

b1) popis – charakteristiky jednotlivých panoramatických celků, jejich vzájemných vztahů, charakteristika dominant a jejich kompozičního působnosti,

- c) vymezení strukturálních vnitřně soudržných celků na mapě území,
 - c1) popis charakteristiky těchto strukturálních celků, jejich identity a jejich vzájemných vazeb (urbanita, prostorové vztahy i řád členění, vyznačení a popis architektury objektů určujících identitu prostorového celku),
- d) vyznačení tras a náměstí z hlediska jejich kategorizace v celkové městské kompozici, jejich vzájemné vazby a hierarchii,
 - d1) popis tras a městských prostorů, jejich postavení v celku území a vzájemné vztahy,
- e) vyznačení postavení koherentních územních celků v hierarchii městské kompozice ve výkresové dokumentaci,
 - e1) popis urbanizace území,
- f) stanovení kompoziční (urbanistické) hodnoty jednotlivých objektů vzhledem k jejich postavení v nadřazených prostorových celcích,
- g) problémová mapa kompozice území.

Součástí analýzy chráněného území jsou i požadavky na úpravy funkčního využití chráněného území v zájmu zachování jeho hodnot.

B – Navrácení povinnosti zpracování stavebně historických průzkumů jako nezbytného podkladu pro rekonstrukce kulturních památek i urbanisticky cenných objektů na památkovém území podle původní metodiky SURPMO. Bez sjednocení obsahu SHP nelze garantovat jednotnou koncepci péče o kulturní památky a chráněná území.

Obsah stavebně historického průzkumu (SHP):

- a) označení a umístění zkoumané stavby,
- b) popis důvodu a okolností stavebně historického průzkumu,
- c) popis stavby obsahující i charakteristiku urbanistického postavení stavby (dominanta celoměstská, panoramatického celku apod. ve shodě s rozbořením prostorových vztahů území), hodnocení funkčního využití stavby vzhledem k chráněné kulturní hodnotě, význačných konstrukcí a technologií,
- d) zaměření stavby odpovídající skutečnému stavu,
- e) obrazové zachycení historického i současného stavu,
- f) uvedení postupů, které byly při provedení stavebně historického průzkumu využity,
- g) přehled stavebního vývoje stavby,
- h) výčet hodnotných celků a jednotlivých prvků stavby, výčet uměleckých prvků určených k restaurování pořízený oprávněným restaurátorem,
- i) výčet zjištěných závad stavby,
- j) slovní a grafické vyhodnocení stavby,
- k) náměty k dalšímu průzkumu stavby,
- l) archivní rešerše,
- m) seznam použitých pramenů a literatury.

Obě činnosti jsou natolik náročné na odbornou kvalifikaci, že je nutné je zařadit jako regulované.

ad A - Potřebné předpoklady pro zpracování hodnocení prostorové kompozice památkově chráněného území.

1. K žádosti o udělení oprávnění ke zpracování vyhodnocení prostorové kompozice památkově chráněného území se přiloží dokumentace regulačního / územního plánu zóny a dokumentace rekonstrukce objektu nebo novostavby v historickém území včetně řešení kontextu s okolím.
2. Odbornou kvalifikací pro zpracování hodnocení prostorové kompozice chráněného území je vysokoškolské vzdělání v oboru urbanismus architektura a 10 let praxe.

ad B - Potřebné předpoklady pro zpracování stavebně historického průzkumu.

1. K žádosti o udělení oprávnění ke zpracování stavebně historického průzkumu se přiloží 3 stavebně historické průzkumy budov, jejichž stavební vývoj je starší 50 let, zpracované žadatelem.
2. Odbornou kvalifikací pro zpracování stavebně historického průzkumu se rozumí dosažená kvalifikace, jíž je vysokoškolské vzdělání v akreditovaném magisterském studijním programu v oborech společenských věd se zaměřením kulturněhistorickým nebo v oboru stavitelství a architektury.

V Praze 24. 06. 2018

Ing. arch. Marie Švábová

viceprezidentka ASORKD

www.asorkd.cz

e-mail: svabovam@iol.cz